

АКТ

лісопатологічного обстеження насаджень по Ківерцівському надлісництву Філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України» на предмет призначення заходів з поліпшення санітарного стану лісів на 2025 рік

«13» листопада 2025 року

м. Ківерці Луцького р-ну
Волинської області

Нами, комісією на підставі поданого виклику Ківерцівського надлісництва Філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України» (далі - надлісництва) № 13058/34.4.1-2025 від 04.11.2025 року та наказу №520/34.4.4 від 20.03.2025 року «Про внесення змін у наказ № 477/34.4.4 від 13.03.2025» Про створення комісії на предмет обстеження деревостанів, в яких планується провести рубки формування і оздоровлення лісів, інші рубки та роботи, пов'язані і не пов'язані з веденням лісового господарства по Філії «Поліський лісовий офіс», «Ківерцівському надлісництву» для проведення обстеження насаджень на доцільність призначення суцільних санітарних рубок (далі – ССР) та згідно «Санітарних правилах в лісах України», затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 27 липня 1995 р. № 555 (ЗП України, 1995 р., № 10, ст. 253; Офіційний вісник України, 2016 р., № 87, ст. 2839), в редакції постанови КМУ від 26 жовтня 2016 року №756, зі змінами що вносяться постановою КМУ від 9 грудня 2020 р. № 1224. (далі - СПЛУ): головного спеціаліста відділу мисливського господарства, охорони та захисту лісів Північно-Західного міжрегіонального управління лісового та мисливського господарства (далі Північно-Західне міжрегіональне УЛМГ) Яни ЛИМАР, головного спеціаліста відділу мисливського господарства, охорони та захисту лісів Північно-Західного міжрегіонального УЛМГ Антона СТЕЛЬМАХА, заступника начальника філії «Рівнелісозахист» державного спеціалізованого лісозахисного підприємства «Київлісозахист» Валентина МАЦКОВА, провідного інженера-лісопатолога сектору моніторингу стану лісових насаджень філії «Рівнелісозахист» Державного спеціалізованого лісозахисного підприємства «Київлісозахист» голови Руслана МАЦЕЛИКА, начальник Ківерцівського надлісництва філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України" Івана ТУРЕВИЧА, провідний інженер з охорони і захисту лісів, відділу охорони та захисту лісів філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України" Анастасії КАЛІЩУК, голови Маневицької ОТГ Олександра ГВРИЛЮКА, голови Цуманської ОТГ Анатолія ДОРОШУКА, голови Олицької ОТГ Олександра ПРЕНДЕЦЬКОГО, голови Колківської ОТГ Олександра ПАЛІНКЕВИЧА, голови Копачівської ОТГ Олександра СОВТИСА, лісничого Берестянського лісництва Михайла ЖУКА, лісничого Муравищенського лісництва Сергія ТАЧИНСЬКОГО, лісничого Партизанського лісництва Миколи ОХОЧОГО, лісничого Торчинського лісництва Олександра ДОЛІ, лісничого Рудниківського лісництва Михайла ДРУЧКА, лісничого Градівського лісництва Юрія МЕЛЬНИЧУКА, лісничого Осницького лісництва Павла ФУРМАНЧУКА, було проведено лісопатологічне обстеження лісових насаджень, що знаходяться в постійному користуванні Ківерцівського надлісництва філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України", на предмет призначення в них ССР у відповідності до п. 30 СПЛУ, на 2025 рік.

Обстеження проведено в натурі в період з 11.11. по 13.11.2025 року.

Партизанське (Сильненське) лісництво

(Таксаційний опис земельних ділянок лісового фонду станом на 01.01.2013 р.)

Квартал 4 виділ 15 , площа виділу 5.7га. (в рубку кв. 4. вид. 15(1) пл. 0.7 га); склад насадження 7С32БП1ДЗ; вік 52р; Н-23 м; Д-28 см; бонітет - 1А; повнота - 0.85; ТЛУ - С2ГДС; запас на 1га - 350 м3; категорія захисності лісів - експлуатаційні ліси. Повідомлення про погіршення санітарного стану насаджень є в наявності.

Берестянське (Холоневицьке) лісництво

(Таксаційний опис земельних ділянок лісового фонду станом на 01.01.2013 р.)

Квартал 5 виділ 12 , площа виділу 2.2га. (в рубку кв. 5. вид. 12(1) пл. 0.2 га); склад насадження 10С3; вік 64р; Н-23 м; Д-28 см; бонітет - 1; повнота - 0.5; ТЛУ - В2ДС; запас на 1га - 240 м3; категорія захисності лісів - експлуатаційні ліси. Повідомлення про погіршення санітарного стану насаджень є в наявності.

Квартал 5 виділ 11 , площа виділу 4.1га. (в рубку кв. 5. вид. 11(2) пл. 0.5 га); склад насадження 10С3+БП; вік 50р; Н-20 м; Д-22 см; бонітет - 1; повнота - 0.6; ТЛУ - В2ДС; запас на 1га - 240 м3; категорія захисності лісів - експлуатаційні ліси. Повідомлення про погіршення санітарного стану насаджень є в наявності.

Квартал 5 виділ 21 , площа виділу 1.7га. (в рубку кв. 5. вид. 21(2) пл. 1 га); склад насадження 9С31БП; вік 60р; Н-20 м; Д-22 см; бонітет - 1; повнота - 0.7; ТЛУ - В2ДС; запас на 1га - 280 м3; категорія захисності лісів - експлуатаційні ліси. Повідомлення про погіршення санітарного стану насаджень є в наявності.

Квартал 5 виділ 26 , площа виділу 5га. (в рубку кв. 5. вид. 26(3) пл. 0.8 га); склад насадження 8С32БП; вік 50р; Н-18 м; Д-20 см; бонітет - 1; повнота - 0.7; ТЛУ - В3ДС; запас на 1га - 240 м3; категорія захисності лісів - експлуатаційні ліси. Повідомлення про погіршення санітарного стану насаджень є в наявності.

Квартал 17 виділ 57 , площа виділу 3.5га. (в рубку кв. 17. вид. 57(1) пл. 0.8 га); склад насадження 10С3+БП+ДЗ; вік 50р; Н-20 м; Д-24 см; бонітет - 1; повнота - 0.8; ТЛУ - В3ДС; запас на 1га - 320 м3; категорія захисності лісів - експлуатаційні ліси. Повідомлення про погіршення санітарного стану насаджень є в наявності.

Рудниківське лісництво

(Таксаційний опис земельних ділянок лісового фонду станом на 01.01.2023 р.)

Квартал 13 виділ 34 , площа виділу 1.7га. (в рубку кв. 13. вид. 34(1) пл. 0.5 га); склад насадження 10С3; вік 71р; Н-27 м; Д-32 см; бонітет - 1А; повнота - 0.75; ТЛУ - С2ГДС; запас на 1га - 420 м3; категорія захисності лісів - ОЗЛД експлуатаційні ліси. Повідомлення про погіршення санітарного стану насаджень є в наявності. На ділянці зафіксовано незаконну рубку дерев, на підставі «Акта огляду місць вчинення правопорушень лісового господарства» від 06.11.2025 року.

Квартал 23 виділ 53 , площа виділу 1га. (в рубку кв. 23. вид. 53(1) пл. 0.1 га); склад насадження 10С3+БП; вік 90р; Н-26 м; Д-36 см; бонітет - 1; повнота - 0.7; ТЛУ - В2ДС; запас на 1га - 410 м3; категорія захисності лісів - експлуатаційні ліси. Повідомлення про погіршення санітарного стану насаджень є в наявності.

Муравищенське (Тростянецьке) лісництво

(Таксаційний опис земельних ділянок лісового фонду станом на 01.01.2013 р.)

Квартал 42 виділ 1 , площа виділу 21.5га. (в рубку кв. 42. вид. 1(1) пл. 1 га); склад насадження 4ВЛЧЗБП1ОС1ЯЗ1ДЗ; вік 60р; Н-22 м; Д-26 см; бонітет - 2;

повнота - 0.8; ТЛУ - С4ВЛЧ; запас на 1га - 270 м3; категорія захисності лісів - експлуатаційні ліси. Повідомлення про погіршення санітарного стану насаджень є в наявності.

Осницьке лісництво

(Таксаційний опис земельних ділянок лісового фонду станом на 01.01.2023 р.)

Квартал 19 виділ 14 , площа виділу 6.6га. (в рубку кв. 19. вид. 14(1) пл. 0.5 га); склад насадження 10СЗ+ДЗ; вік 75р; Н-27 м; Д-30 см; бонітет - 1А; повнота - 0.75; ТЛУ - ВЗДС; запас на 1га - 450 м3; категорія захисності лісів - експлуатаційні ліси. Повідомлення про погіршення санітарного стану насаджень є в наявності.

Квартал 30 виділ 24 , площа виділу 7га. (в рубку кв. 30. вид. 24(1) пл. 0.5 га); склад насадження 6С32Д32БП+ВЛЧ+ОС; вік 57р; Н-22 м; Д-26 см; бонітет - 1; повнота - 0.85; ТЛУ - ВЗДС; запас на 1га - 290 м3; категорія захисності лісів - експлуатаційні ліси. Повідомлення про погіршення санітарного стану насаджень є в наявності.

Дані лісові насадження були пошкоджені стихійним лихом (вітровалом та буреломом) внаслідок сильних поривчастих вітрів, котрі пройшли в лісових масивах вище вказаних лісництв в 2025 році та минулих роках.

На час обстеження спостерігається велика кількість пошкоджених верхівок, крон дерев, незначна частина дерев з переломаними стовбурами, вивернутими кореневими системами та дерев з нахилом стовбура від своєї осі більш як на 30 градусів. За рахунок чого, створюється дуже велика захаращеність та незадовільний санітарний стан насаджень.

При обстеженні було встановлено, що повнота даних насадження після вилучення дерев 4-6 категорії санітарного стану, вітровальних та буреломних становитиме нижче допустимого рівня, а згідно п. 27 абзац 2, «Санітарних правил в лісах України», затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 27 липня 1995 р. № 555 дане насадження потребує суцільного санітарного рубання. Дані рубки необхідно провести протягом 2025 року. Лісовідновлення забезпечити шляхом та в строки передбачені постановою Кабінету Міністрів України про лісовідновлення № 303.

Згідно матеріалів пробних площ, котрі закладені спеціалістами надлісництва обов'язковому вирубуванню підлягає відповідно 8-50% запасу деревини.

Торчинське (Копачівське) лісництво

(Таксаційний опис земельних ділянок лісового фонду станом на 01.01.2013 р.)

Квартал 20 виділ 5 , площа виділу 17.6га. (в рубку кв. 20. вид. 5(2) пл. 0.9 га); склад насадження 10СЗ; вік 78р; Н-28 м; Д-36 см; бонітет - 1А; повнота - 0.7; ТЛУ - С2ГДС; запас на 1га - 440 м3; категорія захисності лісів - лісопаркова частина лісів зелених зон. Повідомлення про погіршення санітарного стану насаджень є в наявності.

Осницьке лісництво

(Таксаційний опис земельних ділянок лісового фонду станом на 01.01.2023 р.)

Квартал 52 виділ 63 , площа виділу 1.8га. (в рубку кв. 52. вид. 63(1) пл. 0.2 га); склад насадження 10СЗ; вік 70р; Н-25 м; Д-32 см; бонітет - 1; повнота - 0.65; ТЛУ - ВЗДС; запас на 1га - 370 м3; категорія захисності лісів - експлуатаційні ліси. Повідомлення про погіршення санітарного стану насаджень є в наявності.

Основною причиною ослаблення даного соснового насадження є заселення ослаблених дерев стовбуровими шкідниками (вершинний короїд, короїд стенограф, синя соснова златка, великий та малий соснові лубоїди).

Сухостійні і всихаючі дерева сосни заселені, а в більшій частині відпрацьовані комплексом стовбурових шкідників (при відлущенні відмерлої кори чітко видно ознаки життєдіяльності стовбурових шкідників, а саме маточні та личинкові ходи, шлюбні камери, льотні отвори, а також продукти життєдіяльності, тощо), результат діяльності котрих на даний час призвів до ослаблення та повної загибелі окремі дерева сосни. На окремих ділянках на підстилці виявлено незначну кількість опалих пагонів сосни, що свідчить про заселення дерев малим і великим сосновими лубоїдами.

Характер пошкодження поодинокій, всихання по стовбуру спостерігається з верху до низу, дерева сосни з частково відсутньою хвоєю, переважна більшість дерев, котрі потребують рубки 4-6 категорії санітарного стану, стовбурова частина також пошкоджена офіоостомовими грибами (характерне синьо-фіолетове забарвлення деревини при відлущенні кори).

При обстеженні на даний час було встановлено, що показник повноти даних ділянок лісу без врахування дерев 4-6 категорії санітарного стану становитиме нижче показників зазначених в п. 27 «Санітарних правил в лісах України» зі змінами відповідно до постанови Кабінету міністрів України від 09.09.2020 року №826.

В даних насадженнях доцільно провести суцільні санітарні рубки.

Дані рубки необхідно провести протягом 2025 року. Лісовідновлення забезпечити шляхом створення лісових культур в терміни передбачені постановою Кабінету Міністрів України про лісовідновлення № 303.

Згідно матеріалів пробних площ, обов'язковому вирубуванню підлягає відповідно 36-63% запасу деревини.

Берестянське (Холоневицьке) лісництво

(Таксаційний опис земельних ділянок лісового фонду станом на 01.01.2013 р.)

Квартал 4 виділ 26 , площа виділу 8.3га. (в рубку кв. 4. вид. 26(2) пл. 0.9 га); склад насадження 8С32БП; вік 55р; Н-21 м; Д-24 см; бонітет - 1; повнота - 0.7; ТЛУ - ВЗДС; запас на 1га - 290 м3; категорія захисності лісів - експлуатаційні ліси. Повідомлення про погіршення санітарного стану насаджень є в наявності. Акт про пожежу на час обстеження не представлено.

Квартал 6 виділ 18 , площа виділу 1.9га. (в рубку кв. 6. вид. 18(2) пл. 1 га); склад насадження 7БПЗСЗ; вік 55р; Н-21 м; Д-28 см; бонітет - 1; повнота - 0.5; ТЛУ - ВЗДС; запас на 1га - 160 м3; категорія захисності лісів - експлуатаційні ліси. Повідомлення про погіршення санітарного стану насаджень є в наявності. Акт розбіжності матеріалів лісовпорядкування представлено. Акт про пожежу на час обстеження не представлено.

Квартал 13 виділ 17 , площа виділу 14.8га. (в рубку кв. 13. вид. 17(1) пл. 0.8 га); склад насадження 7С33БП; вік 90р; Н-16 м; Д-20 см; бонітет - 4; повнота - 0.7; ТЛУ - В5БС; запас на 1га - 170 м3; категорія захисності лісів - експлуатаційні ліси. Повідомлення про погіршення санітарного стану насаджень є в наявності. Акт про пожежу від 25.09.2025 року представлено.

Градівське лісництво

(Таксаційний опис земельних ділянок лісового фонду станом на 01.01.2023 р.)

Квартал 32 виділ 55 , площа виділу 1.4га. (в рубку кв. 32. вид. 55(1) пл. 0.5 га); склад насадження 9СЗ1БП; вік 90р; Н-26 м; Д-36 см; бонітет - 1; повнота - 0.7; ТЛУ - ВЗДС; запас на 1га - 390 м3; категорія захисності лісів - експлуатаційні ліси. Повідомлення про погіршення санітарного стану насаджень є в наявності. Акт про пожежу на час обстеження не представлено.

Насадження пошкоджені та втрачають технічну якість деревини внаслідок ураження лісовою пожежею в 2025 році та минулих роках. Насадження першочергово потребують поліпшення санітарного стану так, як є осередками розмноження стовбурових шкідників.

За результатами обстеження встановлено, що насадження пошкоджені стійкою низовою пожежею (знищений живий та мертвий надгрунтовий покрив, поверхнева коренева система та кора деревостанів, повністю або частково знищений підріст та підлісок). Деревина мають ознаки відмирання камбіального шару (камбій – шар живих клітин, розташованих між корою та деревиною стовбура).

Висота нагару стовбура під час стійкої низової пожежі сягала зони перехідної та тонкої кори, що викликало пошкодження камбіального шару та призвело до внутрішнього порушення метаболізму. Горіння лісової підстилки протягом тривалого періоду стійкої низової пожежі викликало негативний вплив на кореневу систему соснових насаджень, що призвело до порушення метаболізму та погіршення живлення внаслідок обгорання поверхневої кореневої системи. Кореневі лапи та кореневі шийки дерев з ознаками обпалу переважно більше $\frac{3}{4}$ периметра стовбура, висота нагару сягає від 0,5 до 5,5 м.

На обстежених ділянках основна маса дерев які відносяться до IV категорії санітарного стану.

При обстеженні було встановлено, що показник повноти даних ділянок лісу без врахування дерев 4-6 категорії санітарного стану, призведе до зменшення повноти насаджень нижче встановленого показника, у відповідності п. 27 СПЛУ, дані насадження потребують суцільної санітарної рубки. Дані рубки необхідно провести протягом 2025 року.

Згідно матеріалів пробних площ обов'язковому вирубуванню підлягає відповідно 18 - 44 % запасу деревини.

Висновки та пропозиції:

1. Лісопатологічне обстеження насаджень проведено по надлісництву, у деревостанах, в яких було встановлено, що показник повноти даних ділянок лісу без врахування дерев 4-6 категорії санітарного стану, призведе до зменшення повноти насаджень нижче встановленого показника, у відповідності п. 27 СПЛУ в насадженнях доцільно провести ССР.

2. Для наведення належного санітарного стану лісів, збереження стійкості насаджень, запобігання розвитку патологічних процесів, зменшення шкоди у лісах надлісництва, що завдається стихійними лихами, шкідниками, хворобами, з метою оздоровлення насаджень у максимально стислі строки, за умови недопущення негативного впливу на навколишнє природне середовище, рекомендовано провести заходи з поліпшення санітарного стану лісів, на площі – **10.9 га**, а саме: ССР на площі – **10.9 га**. Рубки необхідно провести протягом 2025 року.

3.3 метою обмеження негативного впливу на стан лісів та їх відтворення на кожну ділянку до початку рубки скласти карту технологічного процесу розроблення лісосік, яка з урахуванням конкретних умов повинна відображати природоохоронні (запобігання ерозії ґрунтів, збереження підросту тощо.), лісівничі та організаційні вимоги.

4. В осередках стовбурових шкідників, кореневої губки та вітровалу, бурелому проводити рубки згідно термінів та норм передбачених СПЛУ, заготовлену деревину вивозити в максимально стислі терміни, а за неможливості термінового вивезення корувати, лісосічні залишки утилізувати.

5. На зрубках провести лісокультурні заходи згідно типу лісорослинних умов, з дотриманням «Правил відтворення лісів» затверджених постановою КМУ від 01.03.2007 р. №303. від 1 березня 2007 р. із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ N 1410 (1410-2022-п) від 20.12.2022 р. В осередках комплексу стовбурових шкідників створити лісові культури, які запобігатимуть подальшому їх розповсюдженню, тобто вирощування біологічно стійких насаджень.

6. Лісовій охороні надлісництва, вести постійний лісопатологічний моніторинг за санітарним станом насаджень, своєчасно виявляти осередки прояву і поширення шкідників та хвороб, і в першу чергу під час проведення ССР, вживати додаткові заходи до запобігання їх поширенню та зростанню чисельності.

7. При проведенні рубок на лісосіках ССР, дотримуватись п. 27, СПЛУ та Закону України «Про оцінку впливу на довкілля», Відомості Верховної Ради, 2017, № 29, ст. 315, із змінами, внесеними згідно із Законами № 3505-IX від 08.12.2023.

8. Спеціалістам надлісництва вести постійний нагляд за суміжними насадженнями, при виявленні появи осередків шкідників та хвороб лісу, в найкоротші терміни проектувати проведення заходів з поліпшення санітарного стану лісів.

9. Спеціалістам надлісництва, при виявленні червоно книжних рослин та тварин, діяти згідно чинного законодавства.

10. Пробні площі в обстежених насадженнях закладались по всій площі запланованих рубань шляхом перелікової таксації спеціалістами Ківерцівського надлісництва філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України»

До акту додаються додатки:

- зведена відомість насаджень, що потребують ССР (додаток №6 до СПЛУ);
- зведена відомість пробних площ, закладених у насадження, що потребують ССР (додаток №6 до СПЛУ);
- плани лісових насаджень, що потребують ССР, з нанесеною на них схемою пробних площ (площа пробної площі, відповідає фактичній площі лісосіки);

Акт складено в 3-х примірниках.

- 1-й: філії «Рівнелісозахист» ДСЛП «Київлісозахист»;
- 2-й: Ківерцівському надлісництву;
- 3-й: Північно-Західному міжрегіональному управлінню лісового та мисливського господарства;

Акт підписали:

Головний спеціаліст відділу мисливського господарства, охорони та захисту лісів
Північно-Західного міжрегіонального управління лісового та мисливського господарства

Яна ЛИМАР

Головний спеціаліст відділу мисливського господарства, охорони та захисту лісів
Північно-Західного міжрегіонального управління лісового та мисливського господарства

Антон СТЕЛЬМАХ

Заступника начальника
філії «Рівнелісозахист»
ДСЛП «Київлісозахист»

Валентин МАЦКОВ

Провідний інженер-лісопатолог
сектору моніторингу стану лісових насаджень
філії «Рівнелісозахист» ДСЛП «Київлісозахист»

Руслан МАЦЕЛИК

Начальник Ківерцівського надлісництва
філії "Поліський лісовий офіс"
ДП "Ліси України"

Іван ТУРЕВИЧ

Провідний інженер з охорони і захисту лісів,
відділу охорони та захисту лісів
філії "Поліський лісовий офіс"
ДП "Ліси України"

Анастасія КАЛШЦУК

Голова Колківської ОТГ
Голова Маневицької ОТГ
Голова Цуманської ОТГ
Голова Олицької ОТГ
Голова Копачівської ОТГ

Олександр ПАЛІНКЕВИ
Олександр ГАВРИЛЮК
Анатолій ДОРОШУК
Олександр ПРЕНДЕЦЬКИЙ
Олександр СОВТИС

Лісничий Партизанського лісництва
Ківерцівського надлісництва
філії "Поліський лісовий офіс"
ДП "Ліси України"

Микола ОХОЧИЙ

Лісничий Муравищенського лісництва
Ківерцівського надлісництва
філії "Поліський лісовий офіс"
ДП "Ліси України"

Сергій ТАЧИНСЬКИЙ

Лісничий Берестянського лісництва
Ківерцівського надлісництва
філії "Поліський лісовий офіс"
ДП "Ліси України"

Михайло ЖУК

Лісничий Рудниківського лісництва
Ківерцівського надлісництва
філії "Поліський лісовий офіс"
ДП "Ліси України"

Михайло ДРУЧОК

Лісничий Градівського лісництва
Ківерцівського надлісництва
філії "Поліський лісовий офіс"
ДП "Ліси України"

Юрій МЕЛЬНИЧУК

Лісничий Торчинського лісництва
Ківерцівського надлісництва
філії "Поліський лісовий офіс"
ДП "Ліси України"

Олександр ДОЛЯ

Лісничий Осницького лісництва
Ківерцівського надлісництва
філії "Поліський лісовий офіс"
ДП "Ліси України"

Павло ФУРМАНЧУК